

opusdei.org

Upoznati Njega i upoznati sebe (VI): Najmoćniji govor

Bog govori tiho, ali konstantno;
u Svetom pismu – naročito u
Evandeljima – i također kroz
našu nutrinu.

24.06.2020.

Bog nam govori. Konstantno. Govori
riječima i djelima. Njegov govor je
mnogo bogatiji od našega. Sposoban
je dodirnuti tajne opruge naše
nutrine, služeći se, naprimjer,
osobama ili događajima koji nas

okružuju. Bog nam govori u Pismu, u Liturgiji, preko Crkvenog nauka...Budući da nas uvijek gleda s ljubavlju, traži dijalog s nama u svakom događaju, pozivajući nas uvijek da budemo sveti. Zbog toga, kako bismo mogli čuti taj tajanstveni božji govor, uvijek nastojimo započeti našu molitvu činom vjere.

Iznutra ...

Bog govori svojim utjecajem na naše vlastite snage, da može iznutra pokrenuti: našu inteligenciju, nadahnućima; naše osjećaje, poticajima; našu volju, odlukama. Zbog toga, kao što nas je poučio sveti Josemaría, kada završimo s molitvom možemo reći: „Zahvaljujem ti Bože moj, za sve dobre odluke, poticaje i nadahnuća koje si mi dao za ovo vrijeme molitve”.

Ali, razmatrajući stvarnost, može se pojaviti sumnja: „I kako mogu znati da je on onaj koji mi govori? Kako

mogu znati da te odluke, poticaji i nadahnuća nisu moje jednostavne ideje, želje i osjećaji?”. Odgovor nije jednostavan. Molitva je umjetnost koja se uči s vremenom i uz pomoć duhovnog vodstva. Ali možemo reći da od Boga dolazi sve što nas potiče da više ljubimo njega i druge, da vršimo njegovu volju, također kada to podrazumijeva žrtvu i velikodušnost. Brojne osobe, naviknute moliti, mogu reći: „Za vrijeme svoje molitve mislim na iste stvari na koje mislim i tijekom dana, ali s jednom razlikom: kada završim, uvijek to napravim u srcu s ‘neka ne bude volja moja, nego tvoja’, a to mi se ne događa u drugim trenucima”.

Često, Bog govori direktno srcu, čiji govor poznaje bolje od ikoga. Čini to preko dubokih želja koje nam on sam usađuje. Zbog toga, čuti Boga često znači uroniti u vlastito srce i imati hrabrosti staviti pred njega naše čežnje, s namjerom da proniknemo

što nas usmjerava ispunjenju njegove volje, a što ne. Što uistinu želim? Zašto? Odakle dolaze ti poticaji? Gdje me vode? Varam li se praveći se da nisu tu i zanemarujući ih? Pred ovim pitanjima, normalnima za onoga koji hoće živjeti molitveni život, papa Franjo nam preporučuje: „Kako se ne bismo prevarili treba (...) se pitati: Poznajem li samoga sebe, povrh mog izgleda i osjećaja?; Znam li što veseli ili rastužuje moje srce?” [1].

Osim što govori našem srcu i inteligenciji, Bog to također radi preko naših *nutarnjih osjećaja*: govori našoj mašti, potičući neku scenu ili sliku; i govori našem sjećanju, preko neke uspomene ili riječi koje mogu biti odgovor na našu molitvu ili indikator njegovih želja. Tako se, na primjer, dogodilo, svetom Josemariji 8. rujna 1931. Molio se u crkvi Zaklade za bolesne, bez mnogo volje – kako on sam kaže –, mašte puštene na volju, „kada sam shvatio

da, nenamjerno, ponavljam riječi na latinskom, na koje se nikad nisam osvrtao i koje nisam imao razloga pamtiti: Čak i sada, kako bi ih se sjetio, morat ću ih pročitati s papira koji uvijek nosim u džepu da mogu zabilježiti što Bog želi (...)

(instinktivno, kao po običaju, zabilježio sam rečenicu upravo tamo, na prezbiteriju, a da joj nisam pridavao značaj): sljedeće riječi iz Pisma koje sam zamijetio na svojim usnama kažu: ‘et fui tecum in omnibus ubicumque ambulasti, firmans regnum tuum in aeternum’: upotrijebio sam razum kako bih shvatio rečenicu, ponavljajući je polako. Zatim, jučer popodne, danas također, kada sam ponovno pročitao ove riječi (dakle, – ponavljam – kao da je Bog bio odlučan potvrditi mi da su njegove, s vremena na vrijeme ih se ne mogu sjetiti) jasno sam shvatio da mi je Isus Krist dao naslutiti, na našu utjehu, da ‘će Božje Djelo biti s Njim posvuda, potvrđujući

kraljevstvo Isusa Krista zauvijek ’
” [2].

Da bi nam govorio, Bog se također može poslužiti bilješkama koje vodimo tijekom duhovne obnove ili tijekom formacije, naročito kada ih iščitavamo u molitvi pokušavajući proniknuti njihov smisao. Tamo ćemo možda moći otkriti glavnu nit ili ponavljanja koja će nam dati trag za ono što nam Gospodin želi reći.

Šapat koji ne prestaje

Istina je da Gospodin ponekad govori jasno i na nadnaravan način, ali to često nije slučaj. Gospodin obično govori tiho i zbog toga često ne primjećujemo male darove – odluke, nadahnuća, poticaje – koje nam nudi u jednostavnoj molitvi. Može nam se dogoditi kao sirijskom generalu Amanu koji, kada ga je prorok Elizej potakao da se okupa sedam puta u rijeci da ozdravi od gube, se žalio govoreći: „Gle, ja misljah, izići će

preda me, zazvat će ime Jahve, Boga svoga, stavit će ruku na bolesno mjesto i odnijeti mi gubu” (2 Kr 5, 11). Aman je pritekao Bogu Izraelaca, ali očekivao je nešto spektakularno pa čak i bučno. Na sreću, njegove sluge su ga potaknule da razmisli: „Da te je prorok zatražio nešto zahtjevnije, ne bi li to učinio? A kako tek ne ako ti je rekao: ‘operi se i ostat ćeš čist’” (2 Kr 5, 13). General se vratio da bi poslušao savjet, naizgled previše običan, i na takav način je došao u dodir sa spasiteljskom moći Boga. U molitvi se isplati obratiti pažnju na te tračke svjetla koji rasvjetljavaju *ono što već znamo*, na pokrete Duha Svetoga *da izvršavamo svakodnevne dužnosti*, na poticaje malog intenziteta i *lake* odluke, ne prezrevši ih zbog prozaičnosti, budući da sve to može biti od Boga.

Na jedno pitanje o molitvi, kardinal Ratzinger je odgovorio na sljedeći način: „Uglavnom, Bog ne govori

preglasno, ali istina je da nam govori uvijek iznova. Moći ga čuti ovisi, kao što je prirodno, o tome da primatelj – recimo – i pošiljatelj budu usklađeni. U naše vrijeme, s našim trenutnim stilom života i načinom razmišljanja, previše je interferencija između njih dvoje i usklađivanje postaje jako teško...Očito je da Bog ne govori preglasno; ali istina je da nam tijekom života govori preko znakova ili susreta s drugim osobama. Jednostavno je dovoljno da budemo malo pažljivi i da ne dopustimo da nas potpuno obuzmu izvanjske stvari” [3]. Ta sposobnost za pažnju usko je povezana s unutarnjim uzmakom – ponekad također i vanjskim – i ono je u čemu se trebamo vježbati. Da bismo primijetili Boga, potrebno je da nakratko zaustavimo svakodnevnu užurbanost i zajedno s njim se suočimo sa snagom samoće. Potrebna nam je tišina.

Istina je da nam Bog govori na tisuće različitih načina. Može se dogoditi da se toliko naviknemo na njegove darove da više ne primjećujemo, da ga ne prepoznamo, kao što se događalo s Isusovim zemljacima:

„Nije li ovo drvodjeljin sin? Nije li mu majka Marija, a braća Jakov, i Josip, i Šimun, i Juda? I sestre mu nisu li sve među nama?” (Mt 13, 55-56).

Trebamo tražiti Duha Svetoga da nam proširi zjenice, otvori uši, očisti srce i rasvijetli savjest da znamo prepoznati njegov šapat koji nikad ne prestaje, to besmrtno govorkanje u nama.

Bog nam je već govorio

Kada Isus odgovara učenicima Ivana Krstitelja nabrajajući znakove – „Slijepi progledaju, hromi hode, gubavci se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju, siromasima se navješćuje evanđelje” (Mt 11,5) – naviješta ispunjenje starih proročanstava

Svetog pisma o Mesiji. Doista, Bog nam je već govorio i govori svakome od nas na jedinstven način preko Svetog pisma: „U Svetim knjigama, Otac koji je na nebesima pun ljubavi dolazi u susret sa svojom djecom i razgovara s njima” [4]. Zbog toga, „molitva bi trebala biti praćena čitanjem Svetog pisma, da se uspostavi dijalog između Boga i čovjeka; jer ‘Njemu govorimo kada se molimo, i Njega slušamo kada čitamo božje riječi’ (sveti Ambrozije, off. 1, 88)” [5]. Biblijske riječi nisu samo nadahnute od Boga, već nadahnjuju Bogom.

Na poseban način čujemo Boga u Evanđeljima, koja obuhvaćaju riječi i djela Našeg Gospodina Isusa Krista. Autor Poslanice Hebrejima ističe činjenicu da: „Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima po prorocima; konačno, u ove dane, progovori nama u Sinu. Njega postavi Baštinikom svega; Njega po

kome sazda svjetove” (Heb 1, 1-2).
Sveti Augustin smatrao je da su
Evandjelja „usta Kristova: On sjedi na
Nebesima, ali ne prestaje govoriti na
zemlji” [6]. Zbog toga naša molitva
živi u meditaciji Evandjelja; čitajući,
meditirajući, čitajući iznova,
pohranjujući u pamćenje,
proučavajući uvijek nanovo njegove
riječi, Bog govori našem srcu.

Sveti Josemaría, sljedeći Crkvenu
tradiciju, neprestano je
preporučavao da slušamo Boga
meditirajući evandjelja: „I savjetujem
ti da se u molitvi uključiš u dijelove
Evandjelja kao novi lik. Prvo zamisli
događaj ili otajstvo, koje će ti
poslužiti da se povučeš i meditiraš.
Zatim upotrijebi razum da bi
razmatrao taj dio Učiteljeva života:
njegovo nježno Srce, njegovu
poniznost, njegovu čistoću, njegovo
izvršavanje Očeve Volje. Ispričaj mu
što se tebi obično događa u takvim
situacijama. Budi pažljiv jer možda

će ti On pokazati nešto: dogodit će se ti nutarnji pokreti, spoznaje, protivljenja” [7]. Naš trud se očituje u konkretnim radnjama: *zamisliti* prizor, *intervenirati* u zbivanja, *razmatrati* neko obilježje Učitelja, *pričati* mu što se nama događa...Uslijedit će mogući Božji odgovor: *pokazat će* nam neku stvar, *potaknut će* nutarnje pokrete u našoj duši, *dat će nam da shvatimo* nešto. Na takav način se gradi dijalog s njim.

U drugim prilikama, sveti Josemaría nas potiče da kontempliramo i oponašamo Isusa sljedećim riječima: „Budi ti lik u tom božanskom zapletu i sudjeluj. Kontempliraj Kristova čuda, osluškuaj plimu i oseku svjetine oko njega, razmijeni prijateljske riječi s prvom Dvanaesticom...Gledaj Gospodina u oči i zaljubi se u Njega, da bi ti postao drugi Krist” [8]. Kontempliranje, osluškivanje,

izmjena prijateljskih riječi,
promatranje...radnje su koje
zahtijevaju buđenje i pokretanje
naših vještina i osjećaja, naše mašte i
razuma. Jer svaki od nas je tamo, na
svakoj stranici evanđelja. Svaka
scena, svako Isusovo djelovanje, daje
smisao i osvjetljava moj život.
Njegove riječi upućene su meni i
utvrđuju moje postojanje.

José Brage

.....

[1] Francisco, Ex. ap. *Christus vivit*,
25. III. 2019., br. 285.

[2] sveti Josemaría, *Intimne bilješke*,
br. 273; u Andrés Vázquez de Prada,
Osnivač Opusa Dei, svezak I, str.
385-386.

[3] Joseph Ratzinger, *Sol zemlje*,
Palabra, Madrid, 1997., str. 33.

[4] II. vatikanski sabor, Const. dog. *Dei Verbum*, br. 21. usp. Katekizam Katoličke Crkve, br. 2700.

[5] II. vatikanski sabor, Const. dog. *Dei Verbum*, br. 25. usp. Katekizam Katoličke Crkve, br. 2653.

[6] sveti Augustin, *Sermón* 85, 1.

[7] sveti Josemaría, *Prijatelji Božji*, br. 253.

[8] sveti Josemaría, Bilješke s razmatranja, 12. X. 1947.; u *Dok nam je putem govorio*, str. 36.

Slika: Benjamin Davies, na Unsplashu.

.....